

UPUTSTVO / UPUTE ZA POPUNJAVANJE/ISPUNJAVANJE GODIŠNJEG IZVJEŠTAJA O OTPADU ODLOŽENOM NA DEPONIJE (KOM - 6aD)

Izveštaj popunjavaju/ispunjavaju poslovni subjekti koji upravljaju komunalnim odlagalištem otpada. U upitniku se prikazuju sve količine otpada koje su u godini izvještavanja prispjele na deponije (odlagalište), bez obzira na to kako je otpad prikupljen. Izveštaj se popunjava/ispunjava u tri primjerka. Dva primjerka se dostavljaju nadležnoj statističkoj službi, a treći ostaje u dokumentaciji izvještajne jedinice.

Tabela 1 „UKUPNA KOLIČINA OTPADA PRISPJELOG NA DEPONIJU, PO VRSTI OTPADA I NAČINU POSTUPANJA SA OTPADOM, U TONAMA“

U vrhu tabele trebate upisati naziv općine/grada i naselja gdje se nalazi deponija (odlagalište otpada). Šifru općine/grada upisuje Statistika.

U **kolonu/stupac 1** upišite odgovarajuću šifru za svaku vrstu otpada posebno. Šifru otpada potražite u Listi otpada ("Službene novine Federacije BiH", broj 09/05).

U **kolonu/stupcu „a“** upišite puni naziv otpada koji odgovara klasifikacionom broju koji je naveden u koloni/stupcu 1. Lista otpada je veoma sveobuhvatna i treba se pažljivo pregledati. Vrste otpada su podijeljene prema porijeklu otpada, odnosno prema djelatnosti iz koje otpad potiče.

U **kolonu/stupcu 2** za svaku vrstu otpada, upišite ukupnu godišnju količinu otpada, koja je dovezena na deponiju (odlagalište otpada). Količinu otpada prikažite u tonama sa dva decimalna mjesta.

U **kolone/stupce 3, 4, 5 i 6** rasporedite ukupnu godišnju količinu otpada dovezenog na odlagalište otpada, prema tome od koga je otpad preuzet.

Iz toga slijedi: $2 = 3 + 4 + 5 + 6$.

U **kolone/stupce 7, 8 i 9** je potrebno razdijeliti ukupnu godišnju količinu otpada dovezenu na odlagalište, prema načinu postupanja sa tim otpadom.

Iz toga slijedi: $2 = 7 + 8 + 9$.

U **kolonu/stupac 7** upišite količine otpada koju ste u toku/tijeku posmatrane godine trajno odložili na odlagalište.

U **kolonu/stupac 8** upišite količine otpada koje su tokom/tijekom godine tretirane sa raznim postupcima odstranjivanja otpada (spaljivanje i drugi načini odstranjivanja). To su postupci navedeni u Pravilniku kao tipovi operacija odlaganja (D1-D15).

U **kolonu/stupac 9** upišite količine otpada koje su tokom/tijekom godine tretirane sa raznim postupcima prerade otpada (reciklaža, kompostiranje i drugi načini prerade). To su postupci navedeni u Pravilniku kao tipovi operacija reciklaže, prerade, direktne ponovne upotrebe (R1-R13).

RELEVANTNI DOKUMENTI:

„**Određivanje šifre otpada prema Listi otpada**“ (<http://bhas.ba/metodoloskidokumenti/LoW 2012 001 01 BA.pdf>), **Pravilnik o kategorijama otpada sa listama** ("Službene novine Federacije BiH" br. 09/05)

„**Određivanje težine otpada**“ (<http://www.bhas.ba/metodoloskidokumenti/KFO 2015 001 01-bh.pdf>)

PRINCIP RAZVRSTAVANJA OTPADA:

Otpad je definisan šifrom od šest brojeva, gdje prve dvije šifre čine grupu, a druge dvije pod-grupe otpada. Razvrstavanje pojedinih vrsta otpada se izvodi po sljedećem postupku:

1. gledajući na izvor stvaranja otpad je podijeljen u grupe od 01-12 i 17-20 i odgovarajuću šifru otpada od šest brojeva, ne uzimajući u obzir brojeve koji završavaju sa 99;

2. ako otpad na opisani način nije moguće razvrstati, za razvrstavanje se koriste grupe 13-15:

13 Otpadna ulja (osim jestivog ulja, koje se spominju u 05, 12 i 19)

14 Otpad iz upotrebe organskih otapala, hladila i potisnih tvari (osim 07 i 08)

15 Otpadna ambalaža, absorbensi, krpe za čišćenje, filtarski materijali i zaštitna odjeća, navedeni drugdje;

3. ako razvrstavanje otpada ne odgovara niti jednoj klasifikacijskoj šifri u grupama od 13-15, za razvrstavanje se koristi grupa **16 Otpad koji nije drugdje naveden u listi**;

4. ako niti na ovaj način također nije moguće razvrstati otpad, koristi se klasifikacijska šifra 99 u grupi, koja odgovara izvoru stvaranja otpada.

U nekim od podgrupa je naveden isti naziv za otpad sa dvije klasifikacione šifre otpada, međutim jednoj je dodano "koji sadrži opasne tvari" (npr. Klasifikaciona šifra 02 01 08* i 02 01 09). Otpad, koji sadrži opasne tvari je označen zvjezdicom, što znači da je klasificiran kao opasni otpad. Razlog da je otpad razvrstan kao opasni, jeste da ima barem jednu od opasnih osobina. Neke od opasnih osobina su navedene u propisima o hemikalijama (nadražujuće, štetne za zdravlje, korozivnost, toksičnost, sposobnost izazivanja raka, mutagenost, toksičnost za reprodukciju).

Podjela otpada na grupe koje prvenstveno slijede izvor nastajanja otpada ili aktivnosti gdje taj otpad nastaje, je doveo do određenog problema. Lako se može dogoditi da se isti otpad pojavljuje pod različitim klasifikacionim šiframa, ili se javlja nedoumica oko njihovog razvrstavanja.

Neki od primjera otpada koji se često pojavljuju u različitim izvorima i metode njihovog razvrstavanja:

Ambalaža

Otpadna ambalaža je razvrstana u podgrupu 15 01, i zasebno prikupljena otpadna ambalaža, kao i različite miješavine otpadne ambalaže. U tu podgrupu je također razvrstana otpadna ambalaža koja je prikupljena kao odvojena frakcija komunalnog otpada (nije razvrstana u podgrupu 20 01).

Drvni otpad

Drvni otpad nastao preradom i obradom drva i proizvodnjom namještaja, je razvrstan u podgrupu 03 01.

Drvni otpad nastao proizvodnjom celuloze, razvrstava se u podgrupu 03 03.

Otpad drvene ambalaže se razvrstava u podgrupu 15 01.

Otpad nastao građevinskom aktivnošću kao i otpad od rušenja građevina, razvrstan je u podgrupu 17 02.

Drvni otpad prikupljen kao zasebno prikupljene frakcije komunalnog otpada (osim ambalaže) je u podgrupi 20 01.

Stari papir

Otpadni papir nastao preradom u proizvodnji ili preradi drveta u papir, razvrstava se u podgrupu 03 03.

Otpad papirnate ambalaže razvrstava se u podgrupu 15 01.

Otpad od mehaničke obrade otpadnog papira (sortiranje, kompaktiranje) je razvrstan u podgrupu 19 12.

Otpadni papir prikupljen kao zasebne frakcije komunalnog otpada je razvrstan u podgrupu 20 01.

Otpadna ulja

Mašinska ulja, nastala u procesima oblikovanja i površinske obrade metala ili plastike razvrstana su u podgrupu 12 01.

Otpadna hidraulična ulja su razvrstana u podgrupu 13 01.

Otpadna motorna, mašinska, ili ulja za podmazivanje se razvrstavaju u podgrupu 13 02.

Otpadna ulja za izolaciju ili prijenos topline razvrstavaju se u podgrupu 13 03.

Otpad brodska (kaljužna) ulja su razvrstana u podgrupu 13 04.

Uljna frakcija iz uređaja za razdvajanje ulja i vode se razvrstavaju u podgrupu 13 05.

Otpadna lož ulja se razvrstavaju u podgrupu 13 07.

Otpadna jestiva ulja razvrstavaju se u podgrupu 20 01.

Otpadna otapala

Osnovnih organskih kemikalija, razvrstavaju se u podgrupu 07 01.

Otpadna organska otapala, koja se stvaraju u proizvodnji, pripremi, dostavi i upotrebi plastike, sintetičke gume i sintetičkih vlakana, razvrstavaju se u podgrupu 07 02.

Otpadna organska otapala, koja se stvaraju u proizvodnji, pripremi, dostavi i upotrebi organskih bojila i pigmenata se razvrstavaju u podgrupu 07 03.

Otpadna organska otapala, koja se stvaraju u proizvodnji, pripremi, dostavi i upotrebi organskih pesticida, agensa za zaštitu drveta i drugih biocida razvrstavaju se u podgrupu 07 04.

Farmaceutskih proizvoda svrstane u podgrupu 07 05.

Otpadna organska otapala, koja se stvaraju u proizvodnji, pripremi, dostavi i upotrebi masti, maziva, sapuna, deterdženata, dezinficijensa i kozmetike, razvrstavaju se u podgrupu 07 06.

Otpadna organska otapala, koja se stvaraju u proizvodnji, pripremi, dostavi i upotrebi finih kemikalija, razvrstavaju se u podgrupu 07 07.

Otpadna organska otapala, koje su nastale iz upotrebe organskih otapala u drugim područjima (osim 07 i 08), razvrstavaju se u podgrupu 14 06.

Otpadna organska otapala koja su prikupljena kao odvojeno prikupljene frakcije komunalnog otpada će se razvrstati u podgrupu 20 01.

Otpadne boje i lakovi

Otpadne boje i lakovi, koji su nastali u proizvodnji, pripremi, isporuci i korištenju boja i lakova je u podgrupi 08 01.

Otpadni premazi, prikupljeni kao zasebne frakcije komunalnog otpada će se svrstati u podgrupu 20 01.

Otpadna plastika

Otpadna plastika, koja je nastala u poljoprivredi i hortikulturi, u lovu, ribolovu, akvakulturi ili u proizvodnji hrane (osim ambalaže), razvrstana je u podgrupu 02 01.

Otpadna plastika iz proizvodnje, pripreme, dostave ili korištenja plastike se razvrstava u podgrupu 07 02.

Otpadna plastika koja je nastala zbog održavanja ili demontiranja motornih vozila, se razvrstava pod 16 01 19.

Otpad koji je nastao rušenjem zgrada, razvrstan je u podgrupu 17 02.

Otpad od mehaničkog tretmana otpada je razvrstan pod 19 12 04.

Odvojeno prikupljena plastika iz komunalnog otpada i slično (osim ambalaže), razvrstana pod 20 01 39.